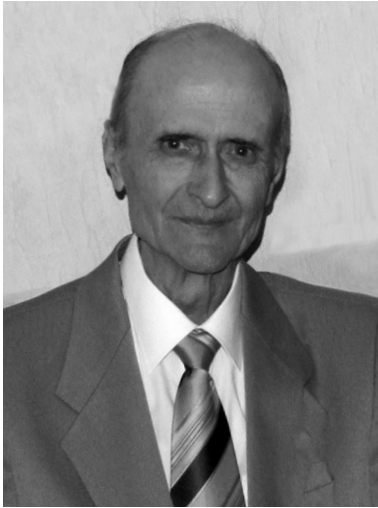

ТАРАНЕЦЬ ВАЛЕНТИН ГРИГОРОВИЧ. БІОГРАФІЯ

1. Доктор філологічних наук, професор Таранець Валентин Григорович народився 7 червня 1938 року в селянській сім'ї в с. Писарщина на Полтавщині в Україні.

2. В 1952 році закінчив семирічну школу в с. Гриньки, а середню в 1955 в с. Крива Руда Семенівського району Полтавської області. Після школи два роки працював у колгоспі.

3. В 1957 році поступив в Одеський інститут іноземних мов і в 1962 році закінчив Одеський державний університет ім. І. І. Мечникова зі спеціальності філолог, німецька мова, українська мова

і література. Був залишений на роботу на кафедрі німецької філології цього ж університету. Працював на посадах викладача німецької мови, потім старшого викладача.

4. В 1972 р. захистив кандидатську дисертацію в Ленінградському державному університеті під керівництвом проф. Зіндера Л. Р. на тему “Оклична інтонація в сучасній німецькій мові (експериментально-фонетичне дослідження)” зі спеціальності германські мови, отримав науковий ступінь кандидата філологічних наук, згодом звання доцента.

5. В 1982 р. захистив докторську дисертацію в Київському державному університеті ім. Тараса Шевченка на тему “Енергетична структура мовленнєвих одиниць” (спеціальність — загальне мовознавство) і отримав науковий ступінь доктора філологічних наук (1984 р.), а потім звання професора по кафедрі німецької філології (1986 р.).

6. Продовжував працювати в Одеському університеті на факультеті роман-германської філології на посадах доцента, професора, завідувача кафедри іноземних мов, потім кафедри німецької філології (з 1973 по 1998 р.), декана факультету (1978—1986 рр.).

7. В 1998 р. завідував кафедрою іноземних мов Одеської національної юридичної академії, з листопада 1998 р. працював на кафедрі української та іноземних мов Одеського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України, напочатку завідувачем кафедри, а з 2001 року професором цієї кафедри. З 2007 р. працював в Маріупольському державному гуманітарному університеті, а з 2008 і до сьогоднішнього дня займає посаду завідувача кафедрою німецької філології та перекладу в Миколаївському національному університеті ім. В. О. Сухолинського.

8. В 1962 р. одружився на Лідії Євгенівні (Заїка), випускниці філфаку Одеського університету, в минулому однокласниці, родом з Полтавщини. Діти — дочка Вікторія (1963 р.н.), кандидат філол. наук, германіст, внук Ігор, син — Володимир (1973—2011), фізик, магістр, вуки — Олексій та Уляна.

9. Наукові інтереси В. Г. Таранця знаходяться в сфері германістики, славістики, загального мовознавства та індоевропеїстики. За період наукової діяльності підготував 6 монографій, одна з них видана німецькою мовою в м. Регенсбург (Німеччина). Керує науковою роботою аспірантів та здобувачів, із них на сьогодні захистило кандидатські дисертації 17 осіб.

10. За роки роботи в Одеському університеті отримав такі відзнаки: значки “Победитель соцсоревнования” в 1977 р., “За отличные успехи в работе” у сфері вищої освіти СРСР у 1981 р., “Відмінник народної освіти УРСР” у 1991 р. та медаль “Ветеран труда” в 1987 р.

11. Шлях до науки починався в 1962 р. в Одеському університеті під керівництвом Т. О. Бровченко в лабораторії експериментальної фонетики, в якій згодом після її відкриття була виконана значна частина кандидатських і докторських дисертацій, серед останніх роботи проф. Т. О. Бровченко, проф. Е. О. Нушикян, проф. Т. М. Корольової, проф. Н. В. Бардіної, проф. Н. В. Петлюченко. Виконавши необхідний цикл робіт, В. Г. Таранець продовжив наукове дослідження в Ленінградському університеті під керівництвом проф. Л. Р. Зіндера. Тут же захистив кандидатську дисертацію і продовжував консультиватися у вчених кафедри у сфері фонології та діакронічної фонетики.

Проф. Т. О. Бровченко та проф. Л. Р. Зіндер визначили шлях усього подальшого наукового життя Таранця В. Г. Після річного наукового стажування у проф. Г. Лінднера та проведення експериментів у Берлінському університеті ім. Гумбольдта, активно почав роботу над монографією та докторською дисертацією. Після захисту докторської В. Г. Таранець працює у сфері порівняльно-історичного мовознавства, провідними в якому є принципи історизму, причиновості та системності. Початком у цьому була фонетика, спершу синхронічна, потім історична. Історизм передбачає пізнання мовних явищ у їх становленні та розвитку, це передумова історичного пізнання в науках. Розвиток розглядається як зміна ряду етапів з елементами наступності, як збереження відносної цілісності об'єкта. Причинно-наслідковий зв'язок характеризується об'єктивністю, загальністю та різноманітністю.

У своїх працях В. Г. Таранець широко приміняє актуалістичний метод, який полягає у використанні сучасних знань для вивчення минулого та передбачення майбутнього. Кожна одиниця вивчається у часі, розвитку, у становленні її в межах системи. Метод актуалістичний передбачає такі прийоми і процедури: аналіз джерел (лінгвістичних текстів) і синтез одержаних даних, порівняння, абстрагування та логічну історико-наукову реконструкцію. Праці свідчать про наступність у розробці принципів порівняльно-історичних досліджень, зокрема українських та радянських мовознавців. Автор дотримується ідеї нерівномірності розвитку мовних одиниць. Процес розвитку мови постає як безперервний, наступний і поступовий. Результати досліджень допомогли В. Г. Таранцю систематизувати матеріал історії германських та слов'янських мов, стимулювали пошуки закономірностей розвитку цих мов. Ідея історизму та розвитку мови є провідним методологічним принципом. Розрізняються в мові нашарування, неоднакові за часом, ототожнюються факти різної хронології, відбитої в сучасних мовах і в давніх писемних пам'ятках. Реконструючи архетип, В. Г. Таранець уточнює фонетичні закони, історія звуків розуміється ним як дивергентний процес; працям притаманна ідея закономірності розвитку мови, звукові зміни в якій відбуваються у формі повільної еволюції. Методологічно важливим є твердження про наявність внутрішніх та зовнішніх причин розвитку мови та про їх взаємодію.

У цілому наукові інтереси В. Г. Таранця зосередилися на порівняльному та історичному дослідженні германських та слов'янських мов у

сфері фонетики, граматики, семантики та етимології. В результаті в більше ніж 100 працях основне місце займають дослідження з діяхронії. Зараз працює над останньою із трилогії монографією “Українці: етнос і мова”, яка вийде друком у наступному році.

ГОЛОВНІ НАУКОВІ ПРАЦІ ПРОФ. ТАРАНЦЯ В. Г.:

1. Таранец В. Г. Энергетическая теория речи: Монография. — К.; Одесса: Вища школа, 1981. — 149 с.
2. Taranec V. G. Energietheorie des Sprechens. Neubearbeitung des russischen Originals // *Studia et exempla linguistica et philologica. Series II: Studia minora.* — Regensburg: S. Rederer Verlag, 1997. — Т. 5.
3. Таранець В. Г. Походження поняття числа і його мовної реалізації (до витоків індоєвропейської прамови). — Вид. 2-ге, перероблене і доповнене. — Одеса: Астропринт, 1999. — 116 с.
4. Таранець В. Г. Арії. Слов'яни. Руси: Походження назв Україна і Русь: Монографія. — Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2004. — 296 с.
5. Діахронія мови: Збірка статей / За заг. ред. проф. Л. М. Голубенко. — Одеса: Друкарський дім, 2008. — 232 с.
6. Трипільський субстрат: Походження давньоєвропейських мов: Монографія. — Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2009. — 276 с.